

[Faint, mostly illegible handwritten text in a medieval script, likely Gothic or similar, covering the majority of the page. The text is arranged in several columns and includes some red initials and underlines.]

Communicata
in decem

M-s. 1297

an f.

R

2197.6

F. A. H. Maxß
1831 oho

ELEGIA
DE HORRIBILI ET
TREMENDA SPECIE HIC

VVITEBERGÆ ET IN VICINIS LOCIS

conspēcta, & obseruata ab hominibus fide

dignis, Die 13. Martij. Anno

1562. scripta

A
M. GEORGIO MAVRICIO
Noribergensi.

VVITEBERGÆ

EXCVDEBAT IOHANNES

CRATO

ANNO M. D. LXII.

Clariss. Viro, eruditione
et virtute praestanti D.
M. Sebastiano Theodorico
praepetori et amico suo.

En tibi nostrum Theodore amice
Carmen extractum tenui Thalia
De recens visa specie tremenda
Trado legendum.

Dum mihi labens fuerit superstes
Vita, non unquam Stygijs in undis
Illa mergentur benefacta, nobis
Quae tibiisti.

Si qua mens alto reliqua est Olympo,
Cura quam recti tenet alic honesti
Pro tuis in me meritis abunde
Praemia reddat.

Iam sed ut claudat breue carmen istud
Debitis finis, uale cum Rebecca
Coniuge, et caris Theodore natis
Tempore cuncto.

CLARISSIMO VIRO, SAPIEN-
TIA, ERUDITIONE ET VIRTUTE EXCELLENTI, D.
HIERONYMO BOMGARTNE-
RO, Patricio Noribergensi, & Senatori
Primario, Mecœnati suo unice
colendo.

CLare uir, & cunctis summa pietate colende,
Qui decus es patriæ præsidiumq; meæ:
Fortis Alexander mira dulcedine uoluit
Smyrnæi assiduò nobile vatis opus.
Idq; habuit secum, Martis ceu dulce leuamen,
Terribilem sonitum dum tuba rauca dedit.
Quin etiam placidæ committens membra quieti
Dicitur hoc stratis supposuisse suis.
Huius ad exemplum, vir præstantissime, Regis,
Tu quoq; Doctorum uoluere scripta soles.
Nec te uel senium studio remoratur ab isto,
Nec graue, quod gestas, totius urbis onus.
Ergo docta cohors meritò ueneratur, amatq;
Te, tantum studijs et pietate senem.
Sospite te florent Respublica, templa, scholæq;
Nam sacra Pierij numina fontis amas.
Et cum sit doctas tua mens exculta per artes,
Est tibi Pegasei maxima cura gregis.

A 2 Musarum

Musarum ac quoniam pectus tibi flagrat amore,
Quæ sine iam digno prorsus honore iacent,
Vnice Mecenas istos tibi dedico uersus,
Quos tenui struxit nostra Thalia stylo.
Exiguæ fateor mihi sunt ad carmina uires,
Sedibus æthereis impetus ille uenit:
Si tamen accipies placido mea carmina vultu,
Fortè secuturo tempore plura dabo.
Sufficiat pater omnipotens tibi robora firma,
Nestoris ut viuas secula longa. Vale.

Tuæ Excellentie
Deditissimus

M. Georgius Mauricius
Noribergensis.

IP/a

ELEGIA.

Ipsa poli facies, leuis & quo cingimur aër,
 Portendunt uarijs sæpe futura modis.
 Nec dubias monstrant nobis miracula pœnas,
 Sunt etenim læsi nuncia signa Dei.
 Namq; ut præteream prisorum exempla uirorum,
 Plurima quæ ueterum scripta referre solent.
 Si tacitus tantum præsentia tempora serues,
 Sat tibi prædicat tristia multa Deus.
 Seu faciem terræ spectes, seu quicquid in orbe est,
 Seu mare uel uolum, sidereumue polum.
 Omnia prodigijs occurrent plena tremendis,
 Illa, breui quod sit pœna luenda, monent.
 Tempore quo terras niuib; tegit horrida bruma,
 Quoq; aliâs sæuo frigore cuncta rigent,
 Vidisses genus arboreum, camposq; uirere,
 Quale solet uerni temporis esse decus.
 Iam cùm tempus adest, niteat quo frondibus arbor,
 Et tumido gemmas cortice palmes agat.
 Tristis hyems redijt, quæ terras frigore stringit,
 Insolitaq; tegit culmina summa niue.
 Adde quod incerta tamen omnia lege feruntur,
 Et stabilem præsens uix habet hora fidem.
 Nunc etenim rigido turbatur frigore cælum,
 Iam madidus pluuias concitat Auster aquas.

A 3 Nunc

Nunc iterum terris Phæbus sua lumina præbet,
Iam mox Æolidæ mutua bella gerunt.
Sic quando calidum nuper Titana recepit,
Quæ pictum assuevit uer aperire, bidens.
Irati subito uenti, uelut agmine factò,
Erupère simul, quâ data porta fuit.
Perflâruntq; omnes uiolento turbine terras,
Missa uelut claustris flamina cuncta forent.
Disiecère domos, ac horrea, multaq; tecta,
Parcere sacratis nec didicere locis.
Euertère rates Cerealia dona ferentes,
Hic ubi Leucoreos irrigat Albis agros.
Illorum insonuit totus concursibus æther,
Aëreo tantus uenit ab orbe fragor.
Nescijt Hippotades sobolem retinere furentem,
Cuncta sed ex rupto carcere turba ruit.
Ne dubita, tanto rabies audita tumultu,
Portendit multis sæua pericla bonis.
Sunt etenim antiquos hæc obseruata per annos,
Exitus hic certus perpetuusq; fuit.
Non unquam tanto fremuerunt murmure uenti,
Quin fuerint summi signa tremenda mali.
Ciuis in alterius ueb strinxit uiscera ferrum,
Aut fuit externo dirus ab hoste metus.
Aut fluidæ cælum traxit contagia pestis,
Aut pressère omnes tempora dura uiros.

Ergo

Ergo procul dubio flatus uolentia tanta
Maxima præ foribus nunciat esse mala.
Talia sed quamuis non fas est temnere signa,
Sunt tamen à nobis tristia uisa magis.
Nam tremuere etiam quassæ fundamina terræ,
Ostenditq; grauem uicta tremore metum.
Ac uix repressi fuerant cum murmure venti,
Et Regis nutu consiluire sui.
Cum nobis aliud maius, potiusq; tremendum
Obicitur, turbans pectora mesta, malum.
Lucidus Oceano postquam caput abdiderat Sol,
Et uaga nocturnos Luna regebat equos.
Ecce uidebatur per cælum Phasma stupendum,
Quà gelidum Borean Mænalis ursa tenet.
Id propè se cunctas solitum est uariare per horas,
Dum placida obscuræ tempora noctis erant.
Totus enim tractus cæli est circumdatus arcu.
Quà uicina polo frigida terra iacet.
Solis ab occasu fuit hic protensus in ortum,
Quoq; est conspectus, non locus altus erat.
Luxit in hoc primum duplex genus orbe coloris,
Supra albus, nigricans inferiore loco.
Hic fuit ornatus radys flammantibus arcus,
Qua specie mucro fulgidus esse solet.
Hos leuiter uibrans ad lucida sidera iecit,
Inferret ueluti bella nefanda Deo.

Nec

Nec procul hinc aberat, Geminosq̄ accesserat, albens
Cynthia, quæ certo est nescia stare loco.
Illa refulgebat media tunc fronte per orbem,
Æmula mox fratris luce futura sui.
Ibant ante sua stellæ ordine luce micantes,
Et Iouis, & Martis, Falciferiq̄ senis.
Pallidus Oebalidas iuuenes Saturnus habebat,
Mars ferus in Tauro cum Ioue iunctus erat.
Pòst sese attollens in partes funditur omnes,
Ac facie cerni splendidior cupit.
Nec requies, donec se circumduxit in orbem,
Et fuit in gyri forma rotunda modum.
Noctis erat medium, solam si demseris horam,
Flexaq̄ iam pigri plaustra Bootis erant.
Solvit ubi alma quies volucrum genus atq̄ ferarum,
Omnia quando silent, sidera sola micant.
Totius est cœli species tùm fulgida visa,
Hic ubi Parrhasiæ Virginis axis erat.
Excepta parte hac, quæ æqualibus undiq̄ distat
A circo spacijs, & media esse solet.
Nam quod ibi conspecta foret barathri alta vorago,
Huic parti nubes eripuere diem.
Constitit ast orbis medium prope Virginis astra,
Hic ubi terribilis cauda Leonis erat.
Illa parte poli Berenices quæ Coma fulget,
Quod trigoni formam sidus habere ferunt.

Nec

Nec procul inde stetit, sequitur qui tarda Bootes
Plaustra, Borysthenicis astra propinqua locis.
Quà nuper, retro numeratis quattuor annis,
Visus erat dirus crine Cometa suo.
Infelix cæli sidus, quod bella minatur,
Quod populis clades, principibusq; necem.
Hic mox diuiditur Circus compage soluta,
Tresq; acies factæ bella cruenta gerunt.
Vna vrsæ propior gelidis Aquilonibus hæsit,
Quæ referens tenebras nigra colore fuit.
Altera, rara magis, liquit fastigia cæli,
Et fuit Austrinam visa subire plagam.
Tertia secessit fulgentem turma sub ortum,
Quo surgit Phœbus, cum minima umbra cadit.
Hæc tetro densoq; fuit conspecta cruore,
Ceu tabo & nigro sanguine mixta foret.
At postquam fuit hæc orbis diuulsio facta,
Prælia vidisses sanguinolenta geri.
Pars etenim calidum quæ consistebat ad Austrum,
Ac ea, quam frigens Vrsa Erymanthis habet,
Contra se stabant sibi mutua fata minantes,
Donec ad extremum conseruere manus.
Telorum radij speciem exhibuere uolantium,
Aut qualis bello est lancea torta leuis.
Agminibus magnis ea pars procedere uisa est,
Quam rigida Arctoi uis Aquilonis habet.

B Obuia

Obuia cui fertur calidis quæ mansit in oris,
Ac propius ueniens addit in arma manus.
Et iaculum magno crebrum conamine uibrat,
In partem oppositam, quam Getica Arctos habet.
Congrediturq; hosti, quantumuis uiribus impar,
Conflictus animos tanta cupido tenet.
Irrita quapropter telorum uis manet omnis,
Et Boreæ à nulla parte nocere potest.
Sæpe licet summo conatu fertur in hostem,
Ferre tamen retrò cogitur illa pedem.
Instat ui magna, sed crebrò victa recedit,
Dira sed aduerso prælia Marte gerit.
At ne victa quidem potuit desistere bello,
Dum metuit tristi subdere colla iugo.
Sed modicum cedit, ueluti tremefacta, repulsa,
Colligit & seuas ad noua bella faces.
Mox iterum aggreditur reparatis uiribus hostem,
Instructaq; acie pugna mouetur atrox.
Infestis pilis contraria pila feruntur,
Iis Boreamq; frequens torta sagitta uolat.
Hic iterum hostili concurrunt agmina motu,
Et noua collectis uiribus arma parant.
Non aliter, quàm si diducat cornua campo
Dux aliquis, solitus fortia bella sequi.
Ac ubi forte datur miscendi copia Martis,
Hostilisq; acies conspicienda uenit.

Stridula

Stridula tela volant, ac summa vi geritur res,
Miles & ense ferox proxima quæq; metit.
Plurima per campos sternuntur corpora passim,
Floridaq; humano sanguine prata madent.
Diffugiunt alij trepida formidine capti,
Ut vitare fuga fota cruenta queant.
Sæpius & victis redit in præcordia Virtus,
Et pudet in turpem vertere terga fugam.
Idcirco repetunt generoso pectore Martem,
Conatūq; cient feruida bella nouo.
Victores fundunt, oriturq; miserrima clades.
Dum domiti victor concidit ante pedes.
Sic tunc illa acies, contra quæ constitit Vrsam,
Intulit oppositis acria bella locis.
Victa licet crebrò nescit desistere rixis,
Bella sed ardenti sæua furore parat.
Insultans donec Boreas vix impete summo,
Hostem proijceret contereretq; ferum.
Sic demum tenues obtrita recessit in auras
Pars illa, Australi quæ stetit ante plaga.
Ast in conflictu medio, quo plurima turba
Incensis animis in fera bella ruit.
Incurrit subitò metuendis cornibus agmen,
Quod fuit, Eoi stant vbi Solis equi.
Hoc in vtramq; plagam simul irruit impete magno,
Nec fuit à gemino degener hoste metus.

B 2 . Sed

Sed quia strata acies Martem camposq; reliquit,
Committens timidae corpora victa fugæ.
Confestim turmas Arcteos mittit in hostes,
Agmina seq; inter conglomerata ruunt.
Viribus ac summis coeunt, ambæq; cohortes
Acria feruenti pectore bella cient.
Arctoe parti Scythicam quæ respicit Vrsam,
Qui tenera certet cum niue, candor erat.
Altera at, Eoo primum quæ venerat orbe,
Tota oculis nostris visa cruenta fuit.
Permansitq; color primum distinctus vterq;
Inciperent nubes cum graue Martis opus.
At postquam densis acies est mixta cateruis,
Iamq; ipsis pugnae maximus ardor erat.
Sanguine e nubem macula absumsere cruentæ,
Et facies cœli dira secuta fuit.
Heu mihi qualis erat, quantum immutata priori,
Dixisses alium forsitan esse polum.
Seu loca visa forent sub vtrog; iacentia Phæbo,
Seu quæ Parrhasio terra sub axe iacet.
Nil nisi puniceus fluxit cruor æthere toto,
Ut manasse atro sanguine cuncta putes.
Nos omnes viso hoc sæuus circumstetit horror,
Nostraq; quassauit rigida membra tremor.
Nec sine sollicito vidisses ipse timore,
Terribilis facies tam fuit ista poli.

Sed

Sed postquam illa acies, miseranda strage peracta,
 Est iterum Eoos visa subire locos.
 Hic coma Niliacæ Berenices cingitur orbe,
 Cuius conspicitur lacteus esse color.
 Ingentiq; iterum cælum se scindit hiatu,
 Parte hac, contracti quæ medium orbis habet.
 Hinc radij gladijs similes telisq; coruscis
 Emissi volitant, & loca cuncta petunt.
 Non Euro, aut Zephyro, pluuio nec parcitur Austro.
 Non Boreæ, quem iam Sarmatis ora tenet.
 Sed iaculum torquens nunc huc, nunc proycit illuc,
 Et quacunq; potest parte nocere, nocet.
 Non secus ac miles densos qui fertur in hostes,
 Et factis audax in media arma ruit.
 Oblatosq; ferox sternit, qua parte propinquant,
 Sive petant pectus, tergora sive petant.
 Integrasq; duas certatum vidimus horas,
 Tanta Cupido illos, tantus et ardor habet.
 Nec licet in medio contractus rumpitur orbis,
 Finitur cepti flebile Martis opus.
 Sed noua seditio surgit, nubesq; volantes
 Collectæ subito iam noua bella parant.
 Non ardore tamen similes, nec fortibus ausis
 Sunt illi parti, quæ prius arma tulit.
 Nec fuit hæc belli species, subitumq; tumultum,
 Concursumue vagum, dixeris esse magis.

B 3

Nam

Nam fuga iam capitur, Victor iam pellitur hostis,
Ac habuit varias improba pugna vices.
Visa tamen totam sunt hæc certamina noctem,
Donec ab Eois Lucifer iret aquis.
Nam postquam emicuit tenebris aurora fugatis,
Sunt etiam finem prælia nacta suum.
Tam tristis species cælum est conspecta per altum,
Quæ mala, ceu metus est, multa futura notat.
Credite mortales, ingentia prælia restant,
Prælia pro patria, religione, fide.
Namq; Tridentinam Præsul Romanus ad urbem,
Qui sub pelle ouium corda Leonis alit,
Concilium cogit, non religionis amore,
(Nam procul inde abiit cum pietate fides.)
Sed ferus ut lato dominetur in orbe Tyrannus,
Congerat & cunctas totius Orbis opes.
Nam prius elusas cupit ipse reducere Bullas,
Hoc torquet, mordet, vellicat, urit, agit.
Omnibus hoc studium est Latij commune Tyrannis,
Diuitijs spolient Teutona ut arua suis.
Si non succedent animo concepta furenti,
Si non euentu prosperiore cadent,
Adiunget varias sibi pacto fœdere gentes,
Flebiles & belli classica dira canet.
Germaniq;, Italiq; feri discordibus armis
Acriter in sese, Marte furente, ruent.

Namq;

Namq; Italos sæui tutantur terga Leonis,
Sidera Germani clara Bootis habent.
His ita commistis aderit subito efferus hostis,
Cui dabitur nostros dilaniare viros.
Turca ferox fidei sacræ sæuissimus hostis,
Barbarus aut Moscus non feritate minor.
Sentiet hîc bellax tristem Germania stragem,
Ni pater omnipotens hæc prohibere velit.
Hîc homines demum cernent miserabile bellum,
Quale fuit nunquam, dum stetit orbis opus.
Hîc Mars tantus erit, terra vt tepefacta cruore
Humano madeat, mollis vt vnda fluit.
Stratorum vt iaceant proiecta cadauera campis,
Nec tumuli capiant corpora cæsa virum.
His ita protritit Victor truculentus abibit,
Quando suo imperio cuncta subacta iacent.
Nec poterunt tamen hæc restingui incendia belli,
Sint licet horrendo subdita colla iugo.
Semper erit noua seditio, crebriq; tumultus,
In Martem domiti pectora plena gerent.
Sæpe hos victoris contemnere iussa iubebit
Libertas, instum nescia habere modum.
Cladibus assiduis donec lacerabitur orbis,
Tanta animis rabies, tantus eritq; furor.
Sed tuus aduentus veniens mitissime IESV,
Qui patris æterni es lux & imago tui.

Ille

43

*Ille dabit finem bellis, tantisq; ruinis,
Tum stabilem sedem mitia fata dabunt,
Iam te vera Dei soboles, placidissime CHRISTE,
Qui sine principio, qui sine fine manes,
Sollicitis oro precibus, gemituq; profundo,
Ut gregis in pœnis sit tibi cura tui.
Et mala discutias nobis quæ signa minantur,
Offensiq; cadat numinis ira tui.
Sit tamen illorum non est medicina malorum,
Nec tua per nostras flectitur ira preces.
Ultimus acceleret spaciosi terminus orbis,
Et postrema leues dent sua signa tubæ.
In patriamq; tuos, & cœlica regna reducas,
(Pertulimus siquidem tristia multa satis.)
Hic bonitas, nomenq; tuum, laudesq; canentur,
Imperium dabitur cum sine fine pijs.*

F I N I S.

153028

AB: 153028

ULB Halle
003 486 044

3

86

[Faint, mostly illegible handwritten text in a medieval script, possibly Gothic or Carolingian minuscule. The text is arranged in two columns. Several large initials are written in red ink, including 'D', 'E', 'F', 'G', 'H', 'I', 'K', 'L', 'M', 'N', 'O', 'P', 'Q', 'R', 'S', 'T', 'U', 'V', 'W', 'X', 'Y', and 'Z'. Some lines are underlined in red ink. The parchment is aged and shows signs of wear, including stains and discoloration.]

ELEGIA
**DE HORRIBILI ET
 TREMENDA SPECIE HIC
 WVITEBERGÆ ET IN VICINIS LOCIS**
*conspēcta, & obseruata ab hominibus fide
 dignis, Die 13. Martyj. Anno
 1562. scripta*

A
M. GEORGIO MAVRICIO
Noribergensi.

WVITEBERGÆ
EXCVDEBAT IOHANNES
CRATO
ANNO M. D. LXII.

